

Genetyka

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	<i>Nauki o zdrowiu</i>
Profil studiów	<i>praktyczny</i>
Poziom kształcenia	<i>I stopnia</i>
Forma studiów	<i>stacjonarne</i>
Typ modułu/przedmiotu	<i>obowiązkowy</i>
Forma weryfikacji efektów uczenia się	<i>zaliczenie</i>
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Biologii Medycznej, ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka
Koordynator przedmiotu	dr inż. n. biol. Magdalena Chmielewska-Jeznach magdalena.chmielewska-jeznach@wum.edu.pl ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, pokój 305
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr inż. n. biol. Magdalena Chmielewska-Jeznach magdalena.chmielewska-jeznach@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka dr hab. n. o zdr. Marcin Padzik dr inż. n. biol. Magdalena Chmielewska-Jeznach dr n. med. Sylwia Jarzynka dr inż. n. biol. Anna Koryszewska-Bagińska dr n. med. i n. o zdr. Anna Minkiewicz-Zochniak dr n. med. i n. o zdr. Edyta Hendiger mgr Kamila Strom

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, 2 semestr (letni)	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		15	0.6
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)		15	0.6
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie aktualnej wiedzy dotyczącej podstaw genetyki molekularnej i klinicznej, ze szczególnym uwzględnieniem molekularnych aspektów dziedziczenia, mutagenezy, czynników teratogennych, onkogenezy, genetycznych i środowiskowych uwarunkowań zaburzeń metabolicznych i wad wrodzonych oraz organizmów modyfikowanych genetycznie.
C2	Opanowanie wiedzy dotyczącej rozpoznawania chorób uwarunkowanych genetycznie i ich związku z żywieniem i możliwością leczenia dietetycznego.
C3	Kształtowanie umiejętności poszukiwania, interpretacji i wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce zawodowej.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
E_W10 P6S_WG	Choroby uwarunkowane genetycznie i ich związek z żywieniem i możliwości leczenia dietetycznego.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
E_U11 P6S_UW,P6S_UO	Potrafi przygotować i zaprezentować wyniki badań naukowych w różnych formatach oraz zaprezentować wyniki badań z uwzględnieniem grupy odbiorców.
E_U33 P6S_UW,P6S_UU	Zdobycie umiejętności oceny wpływu czynników genetycznych i środowiskowych na patogenezę wybranych chorób

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

	uwarunkowanych genetycznie
--	----------------------------

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

E_K04 P6S_KK, P6S_KR	Posiada świadomość stałego dokształcania się
E_K16 P6S_KO, P6S_KR	Pogłębia umiejętność pracy w grupie
E_K20 P6S_KR	Systematycznie wzbogaca wiedzę

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p>1. Historia i działy genetyki, podstawowe pojęcia genetyczne, budowa i funkcja komórki w odniesieniu do podstawowych wiadomości z genetyki, budowa kwasów nukleinowych, replikacja, transkrypcja, translacja, kod genetyczny, struktura i organizacja genomu człowieka, dziedziczenie mitochondrialne, choroby mitochondrialne, budowa i funkcja genu, budowa chromatyny, grupy chromosomów człowieka, kariogram, kariotyp, mapowanie genomów, determinacja płci, lionizacja, mitoz, mejoza, oogeneza, spermatogeneza, prawa Mendla, chromosomalna teoria dziedziczenia, dziedziczenie cech jakościowych.</p> <p>2. Mechanizm dziedziczenia grup krwi - aspekty genetyczne i biochemiczne układu ABO, MN, czynnika Rh, fenotyp Bombay, mechanizm konfliktu serologicznego między matką a płodem, antygeny zgodności tkankowej, molekularne podstawy mutagenyzy, czynniki i rodzaje mutacji, klasyfikacja chorób genetycznych, schorzenia dziedziczone w sposób autosomalny dominujący (achondroplazja, choroba Huntingtona, hipercholesterolemia rodzinna), schorzenia dziedziczone w sposób autosomalny recesywny (mukowiscydoza, hemoglobinopatie, bloki metaboliczne: przemiany aminokwasów – fenylketonuria; przemiany węglowodanów - fruktozemia, galaktozemia; przemiany lipidów - choroba Tay-Sachsa, choroba Gauchera), schorzenia sprzężone z chromosomem X (daltonizm, hemofilia, dystrofia mięśniowa Duchenne’a i Beckera, zespół łamliwego X), aberracje chromosomowe, mechanizm nieprawidłowości liczbowych i strukturalnych, skutki aberracji w komórkach somatycznych i generatywnych, zespoły chromosomowe: Downa, Edwardsa, Patau, Klinefeltera, 47XXX, 47XYY, Turnera, Cri du Chat, Wolfa-Hirschorna, zapisywanie wyników badania kariotypu, Międzynarodowy System Nomenklatury Cytogenetycznej (ISCN), metody badań cytogenetycznych, teoretyczne i techniczne podstawy badania cytogenetycznego, podstawy cytogenetyki molekularnej.</p> <p>3. Farmakogenetyka, powstawanie nowotworów (infekcje wirusowe i bakteryjne, mutacje, predyspozycje genetyczne i geny zaangażowane w powstawanie nowotworów), telomery, apoptoza, dziedziczenie i terapia nowotworów, strategie i rodzaje terapii genowej, biologiczne i fizykochemiczne metody wprowadzania genów do komórek, przykłady terapii genowej u ludzi, właściwości i podział komórek macierzystych, krew pępowinowa i jej bankowanie, genetycznie modyfikowane organizmy: rośliny i zwierzęta</p>	E_W10

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

	transgeniczne, żywność genetycznie zmodyfikowana.	
Ćwiczenia	<ol style="list-style-type: none"> Wybrane zagadnienia z genetyki molekularnej, m. in: izolacja kwasów nukleinowych, zastosowanie enzymów restrykcyjnych, technika łańcuchowej reakcji polimerazy PCR i jej odmiany, nastawienie reakcji PCR, interpretacja otrzymanego wyniku, technika elektroforezy. Wybrane genetycznie uwarunkowane choroby metaboliczne, związek między genetyką a ryzykiem chorób dietozależnych oraz rola czynników genetycznych i środowiskowych w wybranych jednostkach chorobowych Testy nutrigenetyczne (fenotypowe, genotypowe). Zastosowanie testów genetycznych w dietetyce. Zasady personalizacji diety w oparciu o nutrigenetykę i nutrigenomikę. Farmakogenomika i interakcje między genami a lekami. 	<p>E_U11 E_U33 E_K04 E_K16 E_K20</p>

6. LITERATURA	
Obowiązkowa	
<ol style="list-style-type: none"> Podstawy biologii medycznej: wybrane zagadnienia z genetyki człowieka. G. Olędzka, L. Chomicz, M. Padzik. Oficyna Wydawnicza WUM, Warszawa, 2011 Genetyka medyczna – podręcznik dla studentów. G. Drewa, T. Ferenc. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2018 Genetyka medyczna i molekularna pod red. J. Bała, PWN, 2018 	
Uzupełniająca	
<ol style="list-style-type: none"> Kształcenie w zakresie genetyki. Repetytorium dla studentów – wzory pytań testowych. L. Chomicz. Oficyna Wydawnicza WUM. Warszawa, 2010 Genetyka medyczna – L.B. Jorde i wsp. Wyd. CZELEJ, 2003 	

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
K_W04	<p>ZALICZENIE KOŃCOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> Warunkiem przystąpienia do końcowego testu zaliczeniowego jest zaliczenie oraz obecność na wszystkich zajęciach. Student rozwiązuje test zaliczenia końcowego, do którego przygotowuje się w oparciu o wskazaną literaturę oraz zagadnienia poruszane na wykładach i ćwiczeniach Zaliczenie końcowe jest teoretyczne w formie elektronicznej w trybie stacjonarnym w siedzibie WUM lub w innym systemie zgodnym z obowiązującymi zasadami postępowania epidemiologicznego wskazanymi przez uczelnię. Zaliczenie składa się z 45 pytań. Czas przeznaczony na zaliczenie maksymalnie 45 min. 	<p>Próg zaliczeniowy (zaliczenie) ≥ 60%</p> <p>2,0 (ndst) 0-59%</p> <p>3,0 (dost) 60-67%</p> <p>3,5 (ddb) 68-75%</p> <p>4,0 (db) 76-83%</p> <p>4,5 (pdb) 84-91%</p> <p>5,0 (bdb) 92-100%</p>
K_W04, E_U11, E_U33, E_K14, E_K16, E_K20	<p>Kryterium zaliczenia ćwiczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zaangażowania w pracę w grupie nad wybranym zagadnieniem poruszonym na ćwiczeniach, na podstawie materiałów naukowych udostępnionych podczas ćwiczeń. 	Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie obecności na zajęciach oraz oceny zaangażowania w pracę i pozytywnego zaliczenia wyściówek ≥ 60%

8. INFORMACJE DODATKOWE

1. Wykłady odbywać się będą w czasie rzeczywistym na platformie MS Teams.
2. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia/egzaminu końcowego jest obecność na **wszystkich** zajęciach.
3. Każda nieobecność **musi być usprawiedliwiona**.
4. Nieobecność spowodowaną chorobą należy usprawiedliwić poprzez **okazanie** prowadzącemu zwolnienia lekarskiego **do wglądu**.
5. Preferowaną formę odrobienia zajęć należy ustalić z prowadzącym.
6. Nieobecność na powyżej 50% zajęć skutkuje **niezaliczeniem przedmiotu**.
7. Zgodnie z regulaminem możliwe są 3 podejścia do egzaminu: pierwszy termin, egzamin poprawkowy i egzamin komisyjny.
8. Próg zaliczenia 60%.
9. Kontakt w dodatkowych sprawach studenckich i organizacyjnych: kontakt z koordynatorem przedmiotu lub sekretariatem nzi@wum.edu.pl, tel. 022-116-92-50, ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, pokój 308.
10. Dodatkowe informacje dla studentów dotyczące zajęć dostępne są na witrynie Zakładu Biologii Medycznej, <https://biologiamedyczna.wum.edu.pl> oraz w siedzibie jednostki.

Przygotowanie do zajęć: **fartuch ochronny**, marker wodoodporny

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich